

**Uchwała Nr VII/ 29 /11  
Rady Gminy  
Miączyn  
z dnia 25 lutego 2011 roku**

**w sprawie przyjęcia Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla  
Gminy Miączyn na lata 2011-2032.**

Na podstawie art. 7 ust.1 pkt 1 i art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.z 2001r. Nr 142, poz.1591 z późn. zm.), art. 18 ust.1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2008r. Nr 25,poz.150 z późn.zm.) w związku z art.14 ust.6 i art.15 ust.7 i 7a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach (Dz.U. z 2010r. Nr 185,poz.1243 z późn. zm.) oraz „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2031” przyjętego uchwałą Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2009r. Rada Gminy Miączyn, uchwała co następuje:

§ 1.

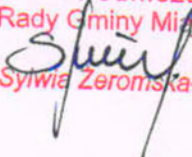
Przyjmuje się Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Miączyn na lata 2011-2032 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Miączyn.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca  
Rady Gminy Miączyn  
  
mgr Sylwia Zeromska-Siwczuk

Załącznik do uchwały  
Nr VII/29/11  
Rady Gminy Miączyn  
z dnia 25.02.2011r.

**PROGRAM USUWANIA AZBESTU  
I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST  
DLA GMINY MIĄCZYN  
NA LATA 2011-2032**

**MIĄCZYN LUTY 2011 R.**

## I. Wstęp

Rada Ministrów w dniu 14 lipca 2010 roku przyjęła „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” (uchwała Nr 122/2009). Program ten obejmuje lata 2009-2032 i powstał w wyniku:

- przyjęcia przez Sejm RP Rezolucji z dnia 19 czerwca 1997 r. w sprawie programu wycofywania azbestu z gospodarki, w której Radę Ministrów zobowiązano do opracowania programu zmierzającego do wycofywania azbestu i wyrobów zawierających azbest oraz odpowiednich przepisów wykonywanych do tej ustawy,
- realizację ustawy z dnia 19 czerwca 1997 roku o *zakazie* stosowania wyrobów zawierających azbest oraz odpowiednich przepisów wykonywanych do tej ustawy.
- potrzeby oczyszczania kraju z azbestu oraz wyrobów zawierających ten surowiec.

Azbest jest znany od kilku tysięcy lat, a szerokie zastosowanie uzyskał w ostatnich stu latach. Służył on do produkcji wyrobów budowlanych, szczególnie płyt dachowych, elewacyjnych oraz rur. Trwałość płyt azbestowo-cementowych szacuje się na 30 lat, natomiast okres eksploatacji innych wyrobów jest z reguły krótszy. Korodujące wyroby zawierające azbest uwalniają pył azbestowy, który wnikając do organizmu wywołuje poważne choroby układu oddechowego. Dlatego władze samorządowe Gminy Miączyn mając na uwadze zdrowie mieszkańców oraz wymogi prawne podejmują działania w kierunku likwidacji wyrobów zawierających azbest występujących na terenie gminy.

Azbest stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi. W związku z tym powstało wiele regulacji prawnych zakazujących stosowania i produkcji wyrobów zawierających ten minerał, a także nakazujących usuwania wyrobów już istniejących.

Wszyscy znani producenci płyt azbestowo-cementowych stosowanych przede wszystkim w budownictwie określali czas użytkowania swoich wyrobów na 30 lat. Wynikało to z kilkudziesięcioletnich doświadczeń w użytkowaniu płyt wytwarzanych powszechnie stosowaną tzw. moką metodą produkcji, która wskazuje, że prawidłowo położone i zamontowane płyty, pomalowane farbą akrylową oraz konserwowane co 5-7 lat praktycznie mogą być użytkowane ponad 30 lat, dlatego terminem docelowym realizacji programu jest 31 grudnia 2032 roku. Przy założonym okresie usuwania do roku 2032 wiele z tych wyrobów przekroczy wszelkie normy i granice bezpiecznego użytkowania. Dlatego też istotne jest ustalenie kolejności usuwania wyrobów zawierających azbest.

Gmina Miączyn od 2011 roku przystępuje do realizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”.

Program ten nakłada na gminę następujące zadania :

1. Uwzględnienie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w gminnym planie gospodarki odpadami,
2. Współpracę z lokalnymi mediami celem rozpowszechnienia informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest oraz wyroby z azbestem,
3. Przygotowanie wykazów obiektów zawierających azbest oraz rejonów występującego narażenia na ekspozycję azbestu.,
4. Przygotowanie rocznych sprawozdań finansowych z realizacji zadań „Programu”.

## II. Cel i zadania programu

Nadrzędnym długoterminowym celem „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest” dla gminy Miączyn jest:

1. Wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców gminy Miączyn spowodowanych azbestem oraz likwidacja oddziaływania azbestu na środowisko,
2. Spowodowanie oczyszczenia obszaru gminy z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest,
3. Stworzenie odpowiednich warunków do wdrażania przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
4. Pomoc mieszkańcom gminy w realizacji kosztownej wymiany płyt cementowo-azbestowych zgodnie z przepisami prawa.

Zadaniem programu jest określenie warunków sukcesywnego usuwania wyrobów zawierających azbest. W programie zawarte zostały:

1. Ilość wyrobów azbestowych oraz ich rozmieszczenie na terenie gminy,
2. Szacunkowe koszty usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest,
3. Propozycje odnośnie udzielenia przez samorząd pomocy mieszkańcom w realizacji programu.

Gmina Miączyn zakłada usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest do 2032 roku.

W programie założono następującą realizację zadań:

1. Inwentaryzacja i utworzenie bazy danych o lokalizacji istniejących wyrobów zawierających azbest,
2. Zaktywizowanie działań dyspozycyjno-kontrolnych nadzoru usuwania azbestu na terenie gminy,
3. Organizacja kampanii informacyjnej o szkodliwości wyrobów zawierających azbest i bezpiecznym jego usuwaniu, edukacja mieszkańców w zakresie jego usuwania, edukacja mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania oraz unieszkodliwiania,
4. Mobilizowanie właścicieli budynków do usunięcia wyrobów zawierających azbest poprzez system pomocy edukacyjnej i finansowej,
5. Odbiór odpadów azbestowych z nieruchomości osób fizycznych, jednostek budżetowych i innych przez firmy specjalistyczne posiadające odpowiednie zezwolenia,
6. Podjęcie działań w kierunku pozyskania funduszy ze źródeł zewnętrznych na realizację programu,
7. Możliwość udzielenia pomocy finansowej osobom fizycznym i innym właścicielom w usuwaniu odpadów zawierających azbest,
8. Przeznaczenie części środków finansowych z budżetu gminy na realizację programu,
9. Pomoc w poszukiwaniu źródeł finansowania osobom fizycznym oraz innym na wymianę pokryć dachowych,
10. Usuwanie wyrobów zawierających azbest z obiektów użyteczności publicznej i innych będących własnością gminy,
11. Eliminacja powstawania, likwidacja „dzikich” wysypisk z odpadami zawierającymi azbest,

12. Oczyszczenie terenów gminy i innych terenów publicznych z odpadów azbestowych,
13. Monitoring usuwania azbestu ze szczególnym uwzględnieniem jego bezpiecznego demontażu i unieszkodliwiania oraz monitoring realizacji programu i okresowe sprawozdanie z jego realizacji Radzie Gminy,
14. Okresowa weryfikacja i aktualizacja programu.

### III. Klasyfikacja wyrobów zawierających azbest

Klasyfikację wyrobów zawierających azbest przeprowadza się na podstawie trzech kryteriów:

- zawartość azbestu,
- stosowane spoiwo,
- gęstość objętościowa wyrobu.

Wyroby zawierające azbest dzielimy na 2 klasy:

**Klasa I** - są to wyroby o gęstości objętościowej mniejszej od 1000 kg/m<sup>3</sup> definiowane jako „miękkie”. Są one podatne na uszkodzenia mechaniczne, przez co uwalniają się duże ilości azbestu do otoczenia. Głównie stosowany był w wyrobach tekstylnych w celach ochronnych oraz jako koce gaśnicze, tektury uszczelkowe np. w sprzęcie AGD, płytki podłogowe PCV, oraz materiały i wykładziny.

**Klasa II** - są to wyroby o gęstości objętościowej powyżej 1000 kg/m<sup>3</sup> definiowane jako „twarde”. Włókna są ze sobą mocno związane, więc w przypadku mechanicznego uszkodzenia emisja azbestu do otoczenia jest niewielka. Natomiast dużym zagrożeniem dla środowiska i zdrowia ludzi jest obróbka tych wyrobów, wiercenie, rozbijanie, w Polsce najczęściej stosowanymi wyrobami tej klasy są płyty azbestowo-cementowe faliste i płaskie. Produkowane były również rury azbestowo-cementowe służące do wykonywania sieci wodociagowych, kanalizacyjnych oraz w budownictwie jako przewody kominowe i zasypowe.

### IV. Szkodliwość azbestu i postępowanie z odpadami zawierającymi azbest

Chorobotwórcze działanie azbestu występuje w wyniku wdychania włókien zawieszonych w powietrzu. Spowodowane jest to tym, gdy dojdzie do uszkodzenia wyrobów zawierających azbest. Wówczas uwalniane są do powietrza włókna azbestu, które mogą zostać przeniesione przez układ oddechowy do płuc. Dopóki włókna nie są uwalniane do powietrza i nie występuje ich wdychanie, wyroby z udziałem azbestu nie stanowią zagrożenia dla zdrowia. Oddychanie powietrzem skażonym włóknami azbestowymi prowadzi do szeregu chorób układu oddechowego: pylicy azbestowej, raka płuc itp. Wiadomo natomiast, że im więcej włókien azbestu wdychanych jest do układu oddechowego, tym większe jest ryzyko choroby. Choroby mogą występować nawet po 30

latach od momentu kontaktu z pyłem azbestowym. Pierwsze objawy mogące sygnalizować chorobę to: ból w klatce piersiowej, silny kaszel, duszności itp.

Dopuszczalne stężenie pyłu azbestu w powietrzu atmosferycznym w Polsce wynosi 1000 włókien na 1 m<sup>3</sup> powietrza w pomiarach 24 godzinnych. Usuwanie z dachów wyrobów zawierających azbest przez przypadkowe i nieprofesjonalne firmy lub na własną rękę zwiększa zagrożenie pyłem azbestowym dla mieszkańców.

Największe zagrożenie emisji szkodliwych dla zdrowia człowieka włókien azbestowych stwarza proces usuwania wyrobów zawierających azbest. Według obowiązującego prawa prace polegające na usuwaniu lub naprawie wyrobów zawierających azbest mogą być wykonywane wyłącznie przez wykonawców posiadających odpowiednie wyposażenie techniczne do prowadzenia takich prac oraz zatrudniających pracowników przeszkolonych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy usuwaniu i wymianie materiałów zawierających azbest. Przy wykonywaniu takich prac konieczne jest także stosowanie sprzętu zabezpieczającego układ oddechowy i odpowiedniej odzieży ochronnej.

## V. Bilans wyrobów zawierających azbest stan istniejący na terenie gminy Miączyn

Gmina Miączyn położona jest w województwie lubelskim, powiecie zamojskim, graniczy z gminami:

- od północy - Grabowiec, Trzeszczany,
- od wschodu – Werbkowice,
- od południa - Komarów, Tyszowce,
- od zachodu - Sitno, Skierbieszów.

Obszar gminy jest dość dobrze skomunikowany, siedziba gminy Miączyn oddalona jest około 20 km od powiatu, od Hrubieszowa 32 i około 100 km od siedziby województwa. Sieć osiedleńczą gminy tworzy 21 miejscowości skupione w 21 sołectwach.

Zamieszkuje ok 6450 mieszkańców. Ogólnie powierzchnia gminy zajmuje 15.591 ha czyli obszar 156 km<sup>2</sup>.

W 2010 roku Urząd Gminy przeprowadził modyfikację inwentaryzacji azbestu i wyrobów zawierających azbest. Zestawienie danych przedstawia poniższa tabela.

### Informacja o rodzaju i miejscu występowania azbestu

#### Wykaz miejscowości w Gminie Miączyn

Gmina: Miączyn

Powiat: zamojski, informacja za okres 2010 r.

Województwo: lubelskie określające stan na dzień 31.12..2010 r.

#### Dział I. Informacje dotyczące azbestu

Lp	Nazwa wyrobu zawierającego azbest	Miejsce występowania wyrobu zawierającego azbest (adres)	Jednostka miary	Ilość	Uwagi
1	<u>Płyty azbestowo – cementowe płaskie stosowane w budownictwie</u> <u>Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa</u>	Frankamionka	T	94.3	<b>(Stopień pilności)</b> <b>III</b>

2	<u>Płyty azbestowo – cementowe płaskie stosowane w budownictwie</u> <u>Płyty faliste azbestowo- cementowe dla budownictwa</u>	<u>Czartoria</u>	<u>T</u>	<u>120.45</u>	<b>(Stopień pilności)</b> <b>III</b>
3	<u>Płyty azbestowo – cementowe płaskie stosowane w budownictwie</u> <u>Płyty faliste azbestowo- cementowe dla budownictwa</u>	<u>Gdeszyn</u>	<u>T</u>	<u>130.95</u>	<b>(Stopień pilności)</b> <b>III</b>
4	<u>Płyty azbestowo – cementowe płaskie stosowane w budownictwie</u> <u>Płyty faliste azbestowo- cementowe dla budownictwa</u>	<u>Gdeszyn Kol</u>	<u>T</u>	<u>221.8</u>	<b>(Stopień pilności)</b> <b>III</b>
5	<u>Płyty azbestowo – cementowe płaskie stosowane w budownictwie</u> <u>Płyty faliste azbestowo- cementowe dla budownictwa</u>	<u>Horyszów</u>	<u>T</u>	<u>380.2</u>	<b>(Stopień pilności)</b> <b>III</b>
6	<u>Płyty azbestowo – cementowe płaskie stosowane w budownictwie</u> <u>Płyty faliste azbestowo- cementowe dla budownictwa</u>	<u>Horyszów Kol</u>	<u>T</u>	<u>70.4</u>	<b>(Stopień pilności)</b> <b>III</b>
7	<u>Płyty azbestowo – cementowe płaskie stosowane w budownictwie</u> <u>Płyty faliste azbestowo- cementowe dla budownictwa</u>	<u>Koniuchy</u>	<u>T</u>	<u>203.1</u>	<b>(Stopień pilności)</b> <b>III</b>
8	<u>Płyty azbestowo – cementowe płaskie stosowane w budownictwie</u> <u>Płyty faliste azbestowo- cementowe dla budownictwa</u>	<u>Koniuchy Kol</u>	<u>T</u>	<u>150.5</u>	<b>(Stopień pilności)</b> <b>III</b>
9	<u>Płyty azbestowo – cementowe płaskie stosowane w budownictwie</u> <u>Płyty faliste azbestowo- cementowe dla budownictwa</u>	<u>Kotlice</u>	<u>T</u>	<u>416.17</u>	<b>(Stopień pilności)</b> <b>III</b>
10	<u>Płyty azbestowo – cementowe płaskie stosowane w budownictwie</u> <u>Płyty faliste azbestowo-</u>	<u>Kotlice Kol.</u>	<u>T</u>	<u>116.0</u>	<b>(Stopień pilności)</b> <b>III</b>

	<u>cementowe dla budownictwa</u>				
11	<u>Płyty azbestowo – cementowe płaskie stosowane w budownictwie Płyty faliste azbestowo- cementowe dla budownictwa</u>	<u>Miączyn</u>	T	<u>479.6</u>	<b>(Stopień pilności) III</b>
12	<u>Płyty azbestowo – cementowe płaskie stosowane w budownictwie Płyty faliste azbestowo- cementowe dla budownictwa</u>	<u>Miączyn Kol</u>	T	<u>250.3</u>	<b>(Stopień pilności) III</b>
13	<u>Płyty azbestowo – cementowe płaskie stosowane w budownictwie Płyty faliste azbestowo- cementowe dla budownictwa</u>	<u>Miączyn Stacja</u>	T	<u>190.3</u>	<b>(Stopień pilności) III</b>
14	<u>Płyty azbestowo – cementowe płaskie stosowane w budownictwie Płyty faliste azbestowo- cementowe dla budownictwa</u>	<u>Ministrówka</u>	T	<u>69.5</u>	<b>(Stopień pilności) III</b>
15	<u>Płyty azbestowo – cementowe płaskie stosowane w budownictwie Płyty faliste azbestowo- cementowe dla budownictwa</u>	<u>Niewirków</u>	T	<u>294.9</u>	<b>(Stopień pilności) III</b>
16	<u>Płyty azbestowo – cementowe płaskie stosowane w budownictwie Płyty faliste azbestowo- cementowe dla budownictwa</u>	<u>Niewirków Kol</u>	T	<u>190.8</u>	<b>(Stopień pilności) III</b>
17	<u>Płyty azbestowo – cementowe płaskie stosowane w budownictwie Płyty faliste azbestowo- cementowe dla budownictwa</u>	<u>Świdniki</u>	T	<u>426.9</u>	<b>(Stopień pilności) III</b>
18	<u>Płyty azbestowo – cementowe płaskie stosowane w budownictwie. <u>Zawalów Kol</u> Płyty faliste azbestowo- cementowe dla budownictwa</u>	<u>Zawalów</u>	T	<u>505.5</u>	<b>(Stopień pilności) III</b>
19	<u>Płyty azbestowo –</u>	<u>Zawalów Kol</u>	T	<u>229.2</u>	<b>(Stopień pilności)</b>



	<u>cementowe płaskie</u> <u>stosowane w budownictwie</u> <u>Płyty faliste azbestowo-</u> <u>cementowe dla budownictwa</u>				<b>III</b>
20	<u>Płyty azbestowo –</u> <u>cementowe płaskie</u> <u>stosowane w budownictwie</u> <u>Płyty faliste azbestowo-</u> <u>cementowe dla budownictwa</u>	<u>Żuków</u>	<u>T</u>	<u>332.8</u>	<b>(Stopień pilności)</b> <b>III</b>
21	<u>Płyty azbestowo –</u> <u>cementowe płaskie</u> <u>stosowane w budownictwie</u> <u>Płyty faliste azbestowo-</u> <u>cementowe dla budownictwa</u>	<u>Poddąbrowa</u>	<u>T</u>	<u>154.8</u>	<b>(Stopień pilności)</b> <b>III</b>
		<u>Razem</u>	<u>T</u>	<u>5028.47</u>	

Wyroby zawierające azbest to płyty azbestowo-cementowe faliste i płaskie, pokrywające dachy budynków mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych a także część płyt zdjętych z dachów i zalegających na posesjach. Nie przewiduje się wzrostu ilości wyrobów zawierających azbest z uwagi na całkowity zakaz ich stosowania. Z uwagi na brak ewidencji usuwanych z terenu gminy wyrobów zawierających azbest, nie można określić dokładnej ilości usuniętych wyrobów. Dopiero przyjęcie i realizacja programu umożliwi kontrolę tego procesu.

Odpady zawierające azbest powstają i będą powstawać na terenie Gminy Miączyn w wyniku prowadzenia prac rozbiórkowych, remontowych itp.

Z przeprowadzonej na terenie Gminy Miączyn w 2010 roku modyfikacji inwentaryzacji obiektów zawierających azbest wynika, że łączna ilość odpadów azbestowych wynosi 5028,47 T i są to płyty azbestowo-cementowe.

Według danych Zarządu Województwa Lubelskiego zawartych w „Programie usuwania wyrobów zawierających azbest dla terenu woj. lubelskiego” średnia masa 1 m<sup>2</sup> płyt azbestowo-cementowych wynosi: 12 kg dla eternitu falistego i 9 kg dla eternitu płaskiego. Przy szacowaniu ilości płyt azbestowo cementowych zabudowanych na budynkach mieszkalnych i inwentarskich przyjęto średnią masę 1 m<sup>2</sup> równą 11 kg co daje 5028,47 Mg (T). Szacunkowy koszt utylizacji - 8.5 mln. zł.

W celu zakwalifikowania wyrobów zawierających azbest do dalszego użytkowania lub usunięcia oraz określenia stopnia pilności działań naprawczych, właścicieli obiektów z zabudowanymi wyrobami zawierającymi azbest powinni wykonać ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów.

## **VI. Założenia i uwarunkowania realizacji programu**

Proces usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Miączyn jest procesem długofalowym i powinien być zakończony do 2032 roku. Wynika to z bardzo dużej ilości wyrobów, a także z wysokości potrzebnych środków finansowych zarówno samorządu jak i mieszkańców.

## **Realizacja programu przebiegać będzie w następujących obszarach:**

### **1. Inwentaryzacja i utworzenie bazy danych o lokalizacji istniejących wyrobów zawierających azbest.**

Podstawą dla opracowania programu była przeprowadzana na terenie gminy inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest i utworzenie bazy danych o ich lokalizacji.

### **2. Edukacja mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania oraz unieszkodliwiania.**

W ramach edukacji mieszkańców na stronie internetowej gminy utworzona zostanie zakładka, w której umieszczony zostanie program usuwania azbestu, informacje o działaniach gminy podejmowanych w celu usunięcia wyrobów zawierających azbest, wzory wniosków na dofinansowanie odbioru i składowania odpadu, a także wykaz firm posiadających koncesję na demontaż wyrobów zawierających azbest i transport powstałych odpadów.

### **3. Mobilizowanie właścicieli budynków do usuwania wyrobów zawierających azbest poprzez system pomocy edukacyjnej i finansowej.**

Zadanie to realizowane będzie poprzez:

- organizację kampanii informacyjnej o szkodliwości azbestu, bezpiecznym użytkowaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest,
- informowanie o potencjalnych źródłach uzyskania dotacji, preferencyjnych kredytów i pożyczek na wymianę pokryć dachowych,
- dofinansowanie kosztów usunięcia azbestu w tym: załadunku na terenie nieruchomości, transportu i składowania na składowisku odpadów,
- aktualizacja informacji na stronie internetowej z przebiegu realizacji programu.

### **4. Odbiór odpadów azbestowych z terenu gminy**

Odbiór odpadów azbestowych z nieruchomości mieszkańców gminy, budynków użyteczności publicznej następował będzie, na wniosek właściciela obiektu, jego zarządcy lub władającego. Złożone wnioski o dofinansowanie będą realizowane według kolejności zgłoszeń, do wysokości 100% kosztów zdjęcia, transportu i utylizacji wyrobów zawierających azbest. i do wysokości kwot zabezpieczonych w budżecie Gminy na dany rok oraz Samorząd Województwa w ramach Projektu pt. „Pilotażowy system gospodarowania odpadami azbestowymi na terenie województwa lubelskiego wzmocniony sprawnym monitoringiem ilości oraz kontroli ich usuwania”. Odbiorem odpadów zawierających azbest zajmie się firma transportowa wyłoniona w drodze przetargu ogłoszonego przez Samorząd Województwa Lubelskiego lub w/g ustalonych stawek.

Termin odbioru odpadów z terenu nieruchomości uzgadnia przedstawiciel firmy transportowej z właścicielem posesji.

Odbiór odpadów zawierających azbest od właściciela oraz ich przekazanie na składowisko potwierdzone będzie kartą przekazania odpadu sporządzoną w trzech egzemplarzach: jeden dla odbierającego, drugi dla właściciela odpadu, trzeci dla Samorządu Województwa w przypadku, gdy przewoźnik rozliczać się będzie za wykonaną usługę z Samorządem Województwa.

### **5. Udzielanie pomocy finansowej osobom fizycznym i innym właścicielom w usuwaniu odpadów zawierających azbest.**

W przypadku pozyskania środków finansowych lub zabezpieczenia w budżecie, gmina częściowo sfinansuje koszty demontażu, transportu i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest. Wielkość

dofinansowania oraz ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest w danym roku uzależniona będzie od ilości środków finansowych pochodzących z funduszy własnych i zewnętrznych.

#### **6. Alokacja środków finansowych z budżetu gminy na realizację programu.**

Rada Gminy będzie uchwałała corocznie w miarę możliwości w budżecie gminy stosowne środki na realizację programu.

#### **8. Podjęcie działań w kierunku pozyskania funduszy ze źródeł zewnętrznych na realizację programu.**

Gmina czynić będzie starania celem pozyskania funduszy z zewnątrz, tj.:

- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Funduszy Unii Europejskiej,
- Fundacji Eko-Fundusz,
- i innych.

#### **9. Usunięcie wyrobów zawierających azbest z obiektów oświatowych i użyteczności publicznej**

Gmina Miączyn usunie wyroby azbestowe z obiektów użyteczności publicznej i innych będących własnością gminy.

#### **10. Eliminacja powstawania dzikich wysypisk z odpadami zawierającymi azbest.**

Prowadzone będą kontrole w terenie i działania informacyjno szkoleniowe dla mieszkańców gminy jak postępować z odpadami które zawierają azbest co powinno przyczynić się do eliminacji powstawania dzikich wysypisk tych odpadów.

#### **11. Okresowa weryfikacja i aktualizacja programu.**

Program realizacji usuwania azbestu jest procesem długofalowym, stąd też zakłada się jego aktualizację celem dostosowania do zmieniających się warunków prawnych, finansowych a także możliwości realizacyjnych. Co trzy lata składana będzie informacja na Sesji Rady Gminy z jego realizacji. Bardzo ważnym i nieodzownym elementem wspierającym założenia programu będzie współpraca z organizacjami pozarządowymi, szkołami a także mediami. Również przy aktualizacji gminnego (powiatowego) planu gospodarki odpadami uwzględnione zostanie usuwanie azbestu.

### **VII. Harmonogram realizacji programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Miączyn na lata 2011-2032**

Lp.	Treść zadania	Termin realizacji
1	Opracowanie „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest”	2011 rok
2	Działania informacyjno - edukacyjne	2011 - 2032 rok
3	Zorganizowanie spotkań z mieszkańcami, którzy zgłosili posiadanie wyrobów zawierających azbest. Informacja na temat zarejestrowanych firm posiadających zezwolenie na zbieranie i transport odpadów.	na bieżąco

**Wykaz firm specjalizujących się w zbieraniu i transporcie odpadów azbestowych (posiadających odpowiednie zezwolenia)**

Lp	Nazwa	Siedziba	Teren działania/termin	Uwagi
1.	Przedsiębiorstwo Produkcyjno - Usługowe „WAKRO”	ul. Słowadzkiego 16 82-500 Kwidzyn	powiat zamojski 9.01.2016	Tel. 552612095
2.	Przedsiębiorstwo Produkcyjno - Handlowe „INSBUD” Sp. z o.o	Zdano w 39 22-400 Zamość	powiat zamojski 31.01.2016	Tel. 846169423
3.	„KASTOR” Tomasz Janiszewski	ul. Kolonia 19B/2 67-321 Leszno Górne	powiat zamojski	Tel. 68 37 66 593
4.	AM Trans Progres Sp. z o.o	ul. Sarmacka 7 61-616 Poznań	powiat zamojski 13.02.2016	Tel. 6 1656 97 37
5.	Przedsiębiorstwo Projektowo - Wdrożeniowe „AWAT” Sp. z o.o	ul. Kilińskiego 9 01 -476 Warszawa	powiat zamojski 23.02.2016	Tel. 22 683 9 178
6.	Usługowy Zakład Blacharsko-Dekarski Adam Dywański	ul. Poleska 14 22 -100 Chełm	powiat zamojski 17.02.2016	
7.	Hydrogeotechnika Sp. z o.o	ul. Ściegiennego 262a 22-1 16 Kielce	powiat zamojski 31.12.2015	Tel. 41 348 06 60
8.	Przedsiębiorstwo Usługowo Handlowo Produkcyjne „ATOS” Eksport-Import,	ul. Bagienna 45 23-400 Biłgoraj	powiat zamojski 24.02.2016	Tel. 84 688 05 09
9.	ENERGE Sp. z o.o	Os. Na Stoku 1 1/30 3 1-702 Kraków	powiat zamojski 02.03.2016	Biuro: ul. Płazowska 36 32-005 Niepołomice Tel. 122813583
10	Przedsiębiorstwo Produkcyjno - Usługowe INWEX Sp. z o.o	ul. Boczna 72 22-260 Szczepieszyn z/s Brody Małe 2c	powiat zamojski 03.03.2016	Tel. 84 682 14 32
11	Zakład Produkcyjno-Usługowy Sp. Cywilna Batorski A., Batorski Cz.	ul. Zamojskiego 3/12, Zamość z/s Brody Małe 2c 22-260 Szczepieszyn	powiat zamojski 03.03.2016	
12	P.H.U „ERNI”- Kucharski Antonin	ul. Bat. Chłopskich 5A 23-400 Biłgoraj	powiat zamojski 14.03.2016	Tel. 84 686 71 94
13	Usługi Ciesielsko-Dekarskie Ryszard Łach	Wólka Husińska 49 22-440 Krasnobród	powiat zamojski 14.03.2016	Tel. 84 660 76 19

14	Przedsiębiorstwo Robót Budowlanych „BUDUREKS”- M. Smarkała, J. Charkot Spółka Jawna	Gorajec Zagroble 4B 22-463 Radecznicza	powiat zamojski 16.03.2016	Tel.84 681 0440
15	Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe „Biidopol” Paweł Miszczuk	Stabrow 159 22-424 Sitaniec	powiat zamojski 14.03.2016	Tel.84 611 21 83

16.	Zakład Budowlano-Konserwatorski „ARKADY”	ul. Długosza 9 37-500 Jarosław	powiat zamojski 31.03.2016	Tel.16624 1640
17.	Wieżby i Pokrycia Dachowe Sławomir Gębala	Zawada 2D 22-450 Zawada	powiat zamojski 07.04.2016	Tel.84641 6206
18.	„EXPRESBUD” Handel i Usługi Budowlane, Dariusz Węgrzynowicz	ul. Pszeniczna 33 22-400 Zamość	powiat zamojski 10.04.2016	
19.	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „AGTEL” Sp.z o.o	ul. Zagłoby 5 22-460 Szczepieszyn	powiat zamojski 29.05.2016	Tel.84 627 14 61
20.	P.P.U „TEMIPOL” Sp.z o.o	ul. Konduktorska 42 40-155 Katowice	powiat zamojski 22.05.2016	Tel. 32 258 88 12
21.	Usługi Dekarskie i Budowlane Janusz Ożga	Białopola 22-400 Zamość	powiat zamojski 10.07.2016	Tel.84641 6621
22.	„WIBROPRESS” Janusz Jarski	Kalinowice 113 a 22-400 Zamość	powiat zamojski 06.10.2016	Tel.501 652494
23.	Centrum Gospodarki Odpadami, Azbestu i Recyklingu „Caro”	ul. Bohaterów Monte Cassino4/12 22-400 Zamość	powiat zamojski 17.06.2015	Tel.608435 133
24.	„Auto-Złom”-Bogusław Paż	Przewłoką 46 39-406 Chodków	powiat zamojski 25.10.2016	
25.	„POLONICA” Sp.z o.o	ul.I Maja 191 25-655 Kielce	powiat zamojski 29.11.2016	Tel.41 345 56 40
26.	Przedsiębiorstwo Usług Wodno-Budowlanych „WOD-BUD” Sp.z o.o	ul. Piłsudskiego 14 23-200 Kraśnik	powiat zamojski 17.06.2015	Tel.81 8252605
27.	„GAJAWI” P.P.H.U. Gabriel Rogut	ul.Odyńca 24 93-1 50 Łódź	powiat zamojski 14.06.2015	Tel.501 028 153
28.	„DACHOLX” Centrum Handlowo- Usługowe Sp.j. Roman Kumor	Jeżowe 176 37-430 Jeżowe	powiat zamojski 29.06.2015	

29.	Przedsiębiorstwo Produkcji no-Uslugowe „ABBA-EKOMED” Sp.z o.o	ul. Moniuszki 11/13 87- 100 Toruń	powiat zamojski 11.07.2015	Tel.566513667
30.	R&M Plettac Sp.z o.o	ul. Kościuszki 19 63-500 Ostrzeszów	powiat zamojski 14.07.2015	Tel.62 587 01 00
31.	Transport- Metalurgia Sp.z o.o	ul. Reymonta 62 97-500 Radomsko	powiat zamojski 15.07.2015	Tel.44 685 41 35
32.	„ALBEKO”Singer Sp.j.	87-510Kotowy gm.Skrwilno	powiat zamojski 01.01.2015	Tel.54 280 02 87
33.	P.H.U. „JUKO” Jerzy Szcukocki	ul. 1-ego Maja 25 97-300 Piotrków Trybunalski	powiat zamojski 04.08.2015	Tel.44 732 69 63
34.	Firma Remontowo- Budowlana „UTIL” Stanisław Zaclona	Ryczówek, ul. Dolna 8	powiat zamojski 20.09/2015	Tel.32 642 03 1 1
35.	„LUB-EKO-PLUS Wiesław Łukasik	ul. Łęczyńska 59/62 20-313 Lublin		Tel.81 441 0277
36.	„Gresbud” Grzegorz Kasianiuk	ul. Związkowa 10 20-148 Lublin	powiat zamojski 29.01.2017	
37.	Lubelska Agencja Ochrony Środowiska S.	ul. Kuźnicz 15 21-045 Świdnik		Tel.81 5343618

Wykaz istniejących i przygotowywanych składowisk odpadów zawierających  
azbest (stan na czerwiec 2009)

Lp	Nazwa Składowiska Lokalizacja	Nazwa i adres zarządzającego składowiskiem	Wolna pojemność składowiska  [m3]
1	Składowisko Odpadów Niebezpiecznych Poniatowa Wieś gm Poniatowa	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. ul. Młodzieżowa 4 24-320 Poniatowa	1 489

2	Składowisko Piaski Zarzecze II Kraśnik	WOD-BUD Sp. z o.o. ul. Piłsudskiego 12/123-200 Kraśnik	138 970
3	Składowisko Odpadów Azbestowych w miejscowości Srebrzyszcze gm. Chełm	Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o.o.w Chełmie ul.Ks. Piotra Skargi 11 22-100 Chełm	1340

### *Stan prawny*

Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 101, póź. 628 z 1998 r. z późn. zm.) - zakazuje wprowadzania na polski obszar celny azbestu, wyrobów zawierających azbest, produkcji wyrobów zawierających azbest oraz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi azbest. Zgodnie z ustawą produkcja płyt azbestowo-cementowych została zakończona we wszystkich zakładach w 1998 r., a od 1999 r. nastąpił zakaz obrotu tymi płytami. Ustawa ta praktycznie zamknęła okres stosowania wyrobów zawierających azbest w Polsce. Pozostaje natomiast problem sukcesywnego usuwania zużytych wyrobów w sposób niezagrażający zdrowiu ludzi i zanieczyszczeniu środowiska.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, póź. 628 z późn. zm.) - określa zasady postępowania z odpadami w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochroną środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zasady zapobiegania powstawaniu odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko, a także odzysku lub unieszkodliwiania odpadów. W ustawie określone są obowiązki wytwórców i posiadaczy odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych. Ustawa reguluje całokształt spraw administracyjnych związanych z postępowaniem przy zbieraniu, transporcie, odzysku, unieszkodliwianiu, w tym składowaniu odpadów, a także wymagań technicznych i organizacyjnych dotyczących składowisk odpadów. Ustawa wprowadziła obowiązek opracowywania planów gospodarki odpadami na szczeblu: krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. z 2003 r. Nr80, póź. 718) zawiera zapis mający zastosowanie w przypadkach występowania azbestu. Art. 30 ust. 3 stanowi: właściwy organ może nałożyć w drodze decyzji obowiązek uzyskania pozwolenia na wykonanie określonego obiektu lub robót budowlanych, objętych obowiązkiem zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1 tego art. jeżeli ich realizacja może naruszyć ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub spowodować: zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia, pogorszenie stanu środowiska lub stanu zachowania zabytków, pogorszenie warunków zdrowotno-sanitarnych, wprowadzenie, utrwalenie, bądź zwiększenie ograniczeń lub uciążliwości dla terenów sąsiednich.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, póź. 627 z późn. zm.) - określa zasady ochrony środowiska i warunki korzystania z jego zasobów z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju. Zawiera postanowienia dotyczące m.in.:

- państwowego monitoringu środowiska, jako systemów pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku,
- opracowania prognoz oddziaływania na środowisko, w tym gospodarki odpadami, a także programów wojewódzkich zmierzających do przestrzegania standardów jakości środowiska,

- ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem, sposobu postępowania z substancjami stwarzającymi szczególne zagrożenie dla środowiska
- kar i odpowiedzialności za nieprzestrzeganie zasad i przepisów dotyczących ochrony środowiska,
- konieczności oznaczenia instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest oraz miejsc, w których się on znajduje.

Ustawa z 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 100, póź. 1085 z późn.zm.) -reguluje tryb postępowania oraz obowiązki podmiotów określonych ustawą. W art. 54 odnosi się do odpowiednich zapisów ustawy z 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest. Ustawa udziela delegacji ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, do określenia w drodze rozporządzenia w porozumieniu z ministrami właściwymi do spraw: wewnętrznych, transportu i środowiska - sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest.

Ustawa z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych (Dz.U. Nr 11, poz. 84 z późn. zm.) - reguluje problematykę dotyczącą substancji i preparatów chemicznych w tym niebezpiecznych. Określa warunki, zakazy lub ograniczenia produkcji, wprowadzania do obrotu lub stosowania substancji i preparatów chemicznych w celu ochrony przed szkodliwym wpływem tych substancji i preparatów na zdrowie człowieka lub na środowisko.

Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 199, poz. 1671) - określa zasady przewozu drogowego towarów niebezpiecznych, wymagania w stosunku do kierowców i innych osób wykonujących czynności związane z tym przewozem oraz organy właściwe do sprawowania nadzoru i kontroli w tych sprawach. Przy przewozach materiałów niebezpiecznych w kraju obowiązują przepisy zawarte w załącznikach A i B do umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) - jednolity tekst umowy ADR (Dz. U. Nr 30, poz. 287 z 1999r.). Przepisy umowy ADR oraz ustawy określają warunki załadunku i wyładunku oraz przewozu odpadów niebezpiecznych na składowisko. Pojazdy powinny być zaopatrzone w świadectwo dopuszczenia pojazdu do przewozów materiałów niebezpiecznych wydane przez upoważnioną stację kontroli pojazdów, zaś kierowcy pojazdów winni być przeszkoleni w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych.

Zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 marca 1996 r. w sprawie dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, wydzielonych przez materiały budowlane, urządzenia i elementy wyposażenia w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi (MP Nr 19, poz. 231) - określa jako niedopuszczalny dodatek azbestu w materiałach budowlanych z terminem obowiązywania od dnia 1 stycznia 1997 r.

Rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie dopuszczenia wyrobów zawierających azbest do produkcji lub wprowadzania na polski obszar celny (z 1998r. Dz. U. Nr 44, poz. 268, z 1999 r. Nr 25, poz. 222, z 2000 r. Nr 15, poz. 188, z 2001 r. Nr 10, poz. 77, z 2002 r. Nr 1, poz. 11, z 2003 r. Nr 5, poz. 50). Zgodnie z ustawą z 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, Minister właściwy do spraw gospodarki w porozumieniu z Ministrem właściwym do spraw ochrony środowiska, określa corocznie w drodze rozporządzenia, na wniosek producenta lub innego podmiotu wprowadzającego na polski obszar celny wyroby zawierające azbest wykaz wyrobów dopuszczonych do produkcji lub wprowadzenia na polski obszar celny spośród wyrobów określonych w załączniku nr 1 do ustawy. W załączniku tym znajdują się:

- płyty uszczelniające azbestowo-kauczukowe,
- uszczelki z tych płyt,
- azbest włóknisty.



Są to wyroby, których ze względów technicznych i technologicznych nie można jeszcze w wielu przypadkach zastąpić wyrobami bezazbestowymi. Dotyczy to przede wszystkim wyrobów o specjalnym przeznaczeniu dla potrzeb, m.in. Przemysłu chemicznego, rafineryjnego i energetyki.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206) - zamieszcza rodzaje odpadów zawierających azbest na liście odpadów niebezpiecznych w nw. grupach i podgrupach z przypisanym kodem klasyfikacyjnym:

- 06 07 01 \* - odpady azbestowe z elektrolizy
- 06 13 04\* - odpady z przetwarzania azbestu
- 101181\* - odpady zawierające azbest (z hutnictwa szkła)
- 1013 09\* - odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo - azbestowych
- 1501 11\* - opakowania z metali zawierające niebezpieczne, porowate elementy, wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest) włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi,
- 1601 11 \* - okładziny hamulcowe zawierające azbest,
- 16 02 12\* - zużyte urządzenia zawierające azbest,
- 17 06 01\* - materiały izolacyjne zawierające azbest, 17 06 05\* - materiały konstrukcyjne zawierające azbest, (\* - oznacza odpady niebezpieczne).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 lutego 2006 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz. U. Nr 30, poz. 213) — określa wzory dokumentów stosowanych do prowadzenia ilościowej i jakościowej ewidencji odpadów celem zapewnienia kontroli ich przemieszczania. Do prowadzenia ewidencji odpadów obowiązani są posiadacze odpadów, w tym także wytwórcy odpadów. Ewidencję odpadów prowadzi się za pomocą dwóch dokumentów: karty ewidencji odpadów oraz karty przekazania odpadów. Karta przekazania odpadu wypełniana jest w dwóch egzemplarzach - przez posiadacza przekazującego odpady na rzecz innego posiadacza odpadów. Posiadacz odpadów, który odpady przejmuje (np. zarządzający składowiskiem odpadów) zobowiązany jest do potwierdzenia na karcie przekazania odpadu faktu przyjęcia odpadu. Karty informacyjne służą do naliczania opłat za umieszczenie w danym roku odpadów na składowisku wnoszonych na rachunek dystrybucyjny urzędu marszałkowskiego właściwego ze względu na miejsce składowania odpadów.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie zakresu informacji oraz wzorów formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych (Dz. U. Nr 152, poz. 1737) - określa wzory formularzy do sporządzania i przekazywania zbiorczego zestawienia odpowiednich danych.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 217, poz. 1833) - określa najwyższe dopuszczalne stężenia w środowisku pracy - pyłów zawierających azbest:

- pyły zawierające azbest chryzotyl - 1,0 mg/m<sup>3</sup>,
- włókna respirabilne - 0,2 włókien w cm<sup>3</sup>,
- pyły zawierające azbest krokidolit - 0,5 mg/m<sup>3</sup>,
- włókna respirabilne - 0,2 włókien w cm<sup>3</sup>.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu i sposobu stosowania przepisów o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 236, poz. 1986 z późn. zm.). Przepisy o przewozie drogowym materiałów niebezpiecznych stosuje się odpowiednio do transportu odpadów niebezpiecznych spełniających określone w tych przepisach kryteria klasyfikacyjne dla zaliczenia ich do jednej z klas towarów niebezpiecznych.

Przy przewozach materiałów niebezpiecznych w kraju obowiązują przepisy zawarte w załącznikach A i B do Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych ADR - jednolity tekst umowy ADR (Dz. U. Nr 30, poz. 287, z 1999 r.). Odpady zawierające azbest pochodzące z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych oraz odpady izolacyjne zawierające azbest zgodnie z ADR zaliczone zostały do klasy 9 - różne materiały i przedmioty niebezpieczne, z czego wynikają określone wymagania przy ich transporcie. Posiadacz odpadów zawierających azbest, który prowadzi działalność w zakresie zbierania lub transportu odpadów, obowiązany jest do uzyskania zezwolenia na prowadzenie tej działalności. Zgodnie z ustawą o odpadach zezwolenie wydaje, w drodze decyzji starosta, właściwy ze względu na miejsce siedziby lub zamieszkania posiadacza odpadów. Transportujący odpady niebezpieczne obowiązany jest do posiadania karty ewidencji odpadu, dokumentu obrotu odpadami niebezpiecznymi i dokumentu przewozowego materiałów niebezpiecznych wg wymagań ADR.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 20 grudnia 2002 r. w sprawie kursów dokształcających dla kierowców pojazdów przewożących towary niebezpieczne (Dz. U. Nr 236, późn. zm.). Określa szczegółowo wymagania w stosunku do podmiotów prowadzących kursy dokształcające oraz wzory zezwoleń na ich prowadzenie. Kierowca wyznaczony do przewozu odpadów zawierających azbest obowiązany jest posiadać świadectwo ukończenia kursu dokształcającego kierowców pojazdów przewożących materiały niebezpieczne, wydane przez jednostkę upoważnioną przez marszałka województwa.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie świadectwa dopuszczenia pojazdu do przewozu niektórych towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 237, poz. 2011) - określa szczegółowe warunki i tryb wydawania świadectwa dopuszczenia pojazdów do przewozu towarów niebezpiecznych, jego wzór i sposób wypełnienia.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 161, poz. 1335) - zmienia w istotny sposób (obniża) stawki opłaty za umieszczenie odpadów zawierających azbest na składowisku. Od 1 stycznia 2003 r. są to następujące opłaty:

06 07 01\* - odpady azbestowe z elektrolizy - 40,70 zł/t

06 13 04\* - odpady z przetwarzania azbestu - 40,70 zł/t

10 11 81\* - odpady zawierające azbest (z hutnictwa szkła) - 40,70 zł/t

10 13 09\* - odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo - azbestowych - 40,70 zł/t

15 01 11\* - opakowania z metali zawierające niebezpieczne, porowate elementy, wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest) włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi - 40,70 zł/t

16 01 11\* - okładziny hamulcowe zawierające azbest - 40,70 zł/t

16 02 12\* - zużyte urządzenia zawierające azbest - 40,70 zł/t

17 06 01\* - materiały izolacyjne zawierające azbest - 16,01 zł/t

17 06 05\* - materiały konstrukcyjne zawierające azbest 16,01 zł/t

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2002 r. w sprawie sposobu przedkładania wojewodzie informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. Nr 175, poz. 1439) określa terminy, sposoby przedkładania wojewodzie przez organa władz samorządowych informacji o rodzaju, ilości i miejscu występowania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 120, poz. 1126) - określa zakres i formę informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony

zdrowia, planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz szczegółowy zakres rodzajów robót budowlanych stwarzających zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi (wyroby zawierające azbest).

Rozporządzenie Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. 2004 r. Nr 257, poz. 2573 z późn. zm.). Sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wymaga transport lub unieszkodliwianie azbestu lub produktów zawierających azbest w ilości nie niższej 200 ton rocznie.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2003 r. Nr 1, poz. 12). Wartość odniesienia dla azbestu (włókna na m<sup>3</sup>) wynosi uśredniona 2350 ug/m<sup>3</sup> w ciągu godziny i 250 ug/m<sup>3</sup> dla roku kalendarzowego. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu i sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz. U. Nr 220, poz. 1858). Przepisy rozporządzenia nie stosuje się do składowiska odpadów materiałów izolacyjnych oraz konstrukcyjnych zawierających azbest oraz składowiska odpadów obojętnych.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny (Dz. U. Nr 191, poz. 1595). W sposób nieselektywny mogą być składowane odpady: 17 06 01\* - materiały izolacyjne zawierające azbest, 17 06 05\* - materiały konstrukcyjne zawierające azbest. Oznacza to, że odpady obu rodzajów mogą być składowane wspólnie, na tym samym składowisku odpadów niebezpiecznych zawierających azbest. Natomiast nie wolno tych odpadów mieszać i składować z innymi odpadami niebezpiecznymi.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz. U. Nr 61, poz. 549). Określa m.in. wymagania dotyczące składowania dla odpadów zawierających azbest, wymienionych w katalogu odpadów oznaczonych kodami: 17 06 01\* i 17 06 05\*.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 Nr 71, poz. 649). Określa obowiązki wykonawcy prac polegających na bezpiecznym użytkowaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest sposoby i warunki bezpiecznego użytkowania oraz usuwania wyrobów zawierających azbest; warunki przygotowania do transportu i transportu wyrobów i odpadów zawierających azbest do miejsca ich składowania; wymagania, jakim powinno odpowiadać oznakowanie wyrobów i odpadów zawierających azbest.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. z 2005 r. Nr 216, poz. 1824) Określa obowiązki pracodawcy zatrudniającego pracowników przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 stycznia 2005 r. w sprawie wzoru książeczki badań profilaktycznych dla osoby, która była lub jest zatrudniona w warunkach narażenia zawodowego w zakładach stosujących azbest w procesach technologicznych, sposobu jej wypełnienia i aktualizacji (Dz. U. z 2005 r. Nr 13, poz. 109). Pracodawca, który zatrudnia lub

zatrudniał osobę w warunkach narażenia zawodowego na działanie pyłów zawierających włókna azbestu, wpisuje i aktualizuje w książeczce badań profilaktycznych tej osoby dane osobowe wraz z danymi dotyczącymi okresu zatrudnienia w warunkach narażenia na pył azbestu oraz szczegółowe parametry tego narażenia.

Zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 marca 1996 r. w sprawie dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, wydzielonych przez materiały budowlane, urządzenia i elementy wyposażenia w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi (M.P. Nr 19, poz. 23).

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski - przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 14 maja 2002 r. oraz program wieloletni przyjęty przez Radę Ministrów Uchwałą Nr 122/2009 z dnia 14 lipca 2009 roku pod nazwą „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” określa główne kierunki działania w okresie blisko 20-tu lat, potrzebne środki na realizację „Programu...”, a także podaje szacunkowe ilości wyrobów zawierających azbest w całym kraju oraz poszczególnych województwach.

Szczegółowe warunki przystąpienia i kryteria uczestnictwa osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych, jednostek samorządu terytorialnego i spółdzielni mieszkaniowych w projekcie pt. „Pilotażowy system gospodarki odpadami azbestowymi na terenie województwa lubelskiego wzmocniony sprawnym monitoringiem ilości oraz kontroli ich usuwania i unieszkodliwiania” oraz obowiązki Samorządu Województwa Lubelskiego, samorządów powiatowych i samorządów gminnych województwa lubelskiego we wspólnej realizacji Projektu określa Regulamin przystąpienia i uczestnictwa w Projekcie pt. Pilotażowy system gospodarki odpadami azbestowymi na terenie województwa lubelskiego wzmocniony sprawnym monitoringiem ilości oraz kontroli ich usuwania i unieszkodliwiania”. Regulamin ten stanowi integralną część programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla gminy Miączyn na lata 2010-2032.